

PHÁT TRIỂN HỆ SINH THÁI KHỞI NGHIỆP SÁNG TẠO: TRỤ CỘT CỦA MÔ HÌNH TĂNG TRƯỞNG MỚI

Trong bối cảnh kinh tế toàn cầu tái cấu trúc, nhiều quốc gia như Singapore, Hàn Quốc hay Trung Quốc xem khởi nghiệp sáng tạo là trụ cột tăng trưởng. Với Việt Nam, phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp là lựa chọn chiến lược trong chuyển đổi mô hình tăng trưởng.

Hơn một thập kỷ qua, hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo Việt Nam đã từng bước hình thành với sự tham gia ngày càng đầy đủ của các thành tố: Cơ quan hoạch định chính sách, viện nghiên cứu trường đại học, doanh nghiệp, quỹ đầu tư, tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp và cộng đồng sáng tạo.

Theo đó, số lượng doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo tăng nhanh, xuất hiện các kỳ lân công nghệ; nhiều địa phương hình thành trung tâm, không gian đổi mới sáng tạo, vườn ươm và chương trình tăng tốc khởi nghiệp.

Tuy nhiên, quy mô và chất lượng hệ sinh thái vẫn còn những điểm nghẽn. Nguồn vốn đầu tư mạo hiểm chưa tương xứng với tiềm năng thị trường; liên kết giữa viện - trường - doanh nghiệp còn hạn chế; cơ chế thử nghiệm chính sách (sandbox), chia sẻ dữ liệu và thương mại hóa kết quả nghiên cứu chưa đồng bộ. Văn hóa chấp nhận rủi ro và khoan dung với thất bại chưa thực sự trở thành nền tảng xã hội rộng rãi. Những hạn chế này cho thấy, phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp không chỉ là tăng số lượng doanh nghiệp, mà là xây dựng một cấu trúc hỗ trợ toàn diện, nơi ý tưởng có thể được ươm mầm, thử nghiệm, tiếp cận vốn, mở rộng thị trường và phát triển bền vững.

Kinh nghiệm quốc tế cho thấy, một hệ sinh thái khởi nghiệp phát triển cần được dẫn dắt bởi thể chế minh bạch, ổn định và khuyến khích đổi mới. Đối với Việt Nam, việc xây dựng Chiến lược quốc gia về Khởi nghiệp sáng tạo giai

Công nghệ robot tự động tích hợp AI trong sản xuất minh chứng cho sự kết nối giữa nghiên cứu, doanh nghiệp và thị trường trong hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo

đoạn mới là bước đi quan trọng nhằm xác lập tầm nhìn dài hạn, mục tiêu cụ thể và cơ chế phối hợp liên ngành.

Theo định hướng đến năm 2030, Việt Nam đặt mục tiêu có 5 triệu chủ thể kinh doanh, trong đó 1 triệu “doanh nghiệp một người”, 10.000 doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo; hình thành tối thiểu 300 điểm, trung tâm, cụm đổi mới sáng tạo trên toàn quốc; GII thuộc nhóm 40 quốc gia hàng đầu; có ít nhất 5 doanh nghiệp được định giá trên 1 tỷ USD; quy mô thị trường vốn đầu tư mạo hiểm đạt 3 tỷ USD.

Các mục tiêu này không chỉ thể hiện về quy mô, mà còn yêu cầu cải cách mạnh mẽ về thể chế: đơn giản hóa thủ tục gia nhập thị trường; hoàn thiện khung pháp lý cho đầu tư mạo hiểm; thúc đẩy bảo hộ sở hữu trí tuệ; phát triển thị trường vốn cho doanh nghiệp đổi mới sáng tạo; xây dựng cơ chế thử nghiệm chính sách cho công nghệ mới.

Thể chế phải đóng vai trò “bệ đỡ”, tạo không gian an toàn cho thử nghiệm, giảm thiểu chi phí tuân thủ và khuyến khích tinh thần sáng tạo.

Một hệ sinh thái khởi nghiệp phát triển cần có sự kết nối chặt chẽ giữa các thành tố: Nhà nước kiến tạo chính sách; doanh nghiệp lớn đóng vai trò “khách hàng đầu tiên” và đối tác

công nghệ; viện nghiên cứu, trường đại học cung cấp tri thức và nguồn nhân lực; quỹ đầu tư cung cấp vốn; tổ chức trung gian hỗ trợ tư vấn, ươm tạo, tăng tốc.

Đặc biệt, trong kỷ nguyên số, hạ tầng dữ liệu, nền tảng số và công nghệ mới là yếu tố quyết định khả năng mở rộng quy mô nhanh chóng của doanh nghiệp khởi nghiệp. Việc thúc đẩy chia sẻ dữ liệu, phát triển nền tảng dùng chung và ứng dụng công nghệ số vào quản trị sẽ giúp giảm chi phí khởi sự, mở rộng cơ hội cho các mô hình kinh doanh sáng tạo.

Mô hình “doanh nghiệp một người” được xem là một cấu phần mới của hệ sinh thái, khi công nghệ số cho phép cá nhân vận hành các chức năng quản trị, tài chính, marketing trên nền tảng trực tuyến. Nếu được công nhận và hỗ trợ phù hợp, đây sẽ là nguồn lực quan trọng để mở rộng nền kinh tế chính thức, khai thác sức sáng tạo của hàng triệu cá nhân.

Hệ sinh thái khởi nghiệp không chỉ được xây dựng bằng chính sách và vốn đầu tư, mà còn bằng văn hóa xã hội. Khi đổi mới sáng tạo trở thành giá trị được tôn vinh, thất bại được nhìn nhận như một phần của quá trình học hỏi,

tinh thần dân thân và sáng tạo được khuyến khích trong giáo dục và quản trị, hệ sinh thái mới có nền tảng bền vững.

Định hướng “khởi nghiệp sáng tạo toàn dân” đặt ra yêu cầu mở rộng phạm vi tham gia của mọi tầng lớp xã hội. Không chỉ doanh nhân công nghệ, mà cả nông dân, công nhân, trí thức, sinh viên, người lao động tự do đều có thể tham gia chuỗi giá trị sáng tạo nếu được tiếp cận công nghệ, thông tin và thị trường.

Phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo vì thế không phải là nhiệm vụ của riêng một ngành hay một địa phương, mà là quá trình phối hợp đồng bộ giữa trung ương và địa phương, giữa khu vực công và tư nhân, giữa chính sách và thực tiễn thị trường.

Trong giai đoạn phát triển mới, khi yêu cầu tăng trưởng nhanh và bền vững ngày càng cấp thiết, xây dựng hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo toàn diện, kết nối và bao trùm chính là chìa khóa để Việt Nam chuyển dịch thành công sang mô hình tăng trưởng dựa trên tri thức, công nghệ và sáng tạo nền tảng vững chắc cho năng lực cạnh tranh quốc gia trong kỷ nguyên số ■

Theo mst.gov.vn

VIỆT NAM THUỘC TOP 10... (Tiếp theo trang 3)

cho các ngành công nghệ có giá trị gia tăng cao. Các sáng kiến ở cấp địa phương giúp bổ sung thêm nhiều lớp hỗ trợ cho doanh nghiệp công nghệ và startup. Theo StartupBlink, những nỗ lực này cho thấy Việt Nam đang hướng tới mục tiêu tham gia sâu hơn vào chuỗi giá trị toàn cầu và xây dựng nền tảng doanh nghiệp dựa trên đổi mới sáng tạo.

Tuy nhiên, báo cáo cũng cho rằng môi trường kinh doanh trong nước vẫn còn một số vướng mắc cần tiếp tục cải thiện, dù chưa nêu chi tiết cụ thể. Một trong những thách thức lớn là Việt Nam vẫn chưa trở thành “điểm đến mặc định” để các tập đoàn công nghệ lớn đặt trụ sở khu vực.

Trong bảng xếp hạng hệ sinh thái khởi nghiệp toàn cầu năm 2025 của StartupBlink,

Việt Nam đứng thứ 55. Thành phố Hồ Chí Minh hiện là hệ sinh thái khởi nghiệp lớn nhất cả nước, đóng vai trò trung tâm về nguồn vốn, nhân lực và thị trường, đồng thời xếp thứ 110 trong bảng xếp hạng các thành phố khởi nghiệp trên thế giới.

Việc đứng thứ 8 tại châu Á về môi trường cho đổi mới sáng tạo cho thấy, Việt Nam đang từng bước cải thiện các điều kiện nền tảng để phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp và công nghệ. Tuy nhiên, để nâng cao vị thế trong khu vực và thu hút nhiều tập đoàn lớn đặt trụ sở, Việt Nam vẫn cần tiếp tục hoàn thiện chính sách, nâng cao chất lượng hạ tầng và tăng cường sức hấp dẫn của môi trường kinh doanh trong thời gian tới ■

Theo vista.gov.vn